

- ב. כתבו ראשונים שהנדרים, מלבד איסור חפצא שיש בהם, יש בהם איסור גברא של לא יחל דברו שהוא כשאר לאוין שבתורה שהאדם הוא שאסור בהם (עפ"י ר"ן יח. ריטב"א טז.). וי"א שהנדרים נקראים 'איסור חפצא' בלבד (עריטב"א שם ובשנועות כב: בשם מורו).
- ג. אף על פי שהחרמים כנדרים שהחפץ נאסר, הנידוי מחמירים בו גם כשנועה שהוא חל על דבר שאין בו ממש כשנועות, וכן מחמירים בו כנדר שהוא חל על דבר מצוה מפני איסור 'חפצא' (עפ"י רשב"ץ, מובא בב"י; רמ"א וש"ך רלט סקט"ו).
- נפקותו נוספות בין שנועות לנדרים הנובעים ממהות איסורם, איסור חפצא ואיסור גברא – ע' להלן יג.

דף ג

- ב. א. למה הוקשו נדרים ונזירות?
ב. לנדר נדר נזיר להזיר – מה מלמדים הכפילויות?
- א. שנו בברייתא: ... כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לה' – מקיש נזירות לנדרים ונדרים לנזירות; – מה נזירות עשה בו ידות נזירות כנזירות (נזיר להזיר), אף נדרים עשה בהם ידות נדרים כנדרים. [מבואר בגמרא שלדעת תנא אחר, הלימוד מתהפך; מה נדרים עשה בהם ידות כנדרים (לנדר נדר; ככל היצא מפיו יעשה), אף נזירות].
- ומה נדרים עובר בכל יחל ובכל תאחר, אף נזירות עובר בכל יחל [מלבד בל יאכל ובל ישתה] ובל תאחר (כדלהלן).
- א. נזיר שגילה שערו או נטמא למת – עובר בכל יחל מלבד הלאוין האחרים (עפ"י רמב"ם נזירות ה, כא). ובספר בית הלוי (ח"א יז) כתב בדעת הסמ"ג שהשמיט מלקות דבל יחל בטומאה, שאינו עובר מאחר שסותר נזירותו ויש לה תשלומים.
- ב. 'בל תאחר' בנדרים; יש אומרים דוקא בנדר הקדש אבל בנדר איסור שאין בהם מצוה – אין בהם איסור בל תאחר (עפ"י רמב"ם בספר המצוות לאו קנו ורמב"ן שם עשה צד. וכן נקט הקר"א ד. בפשיטות שלא מצינו בל תאחר בנדר איסור, ע"ש). ויש אומרים שיש בהם, כגון שנדר איסור 'שנה אחת', אסור לו לאחר בקיום הנדר משום בל תאחר (עפ"י ר"ן ורשב"א סג.).
- ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו, אף נזירות האב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו [ובלא היקש היינו מחלקים ואומרים שהואיל ויש קצבה לנזירות, אינו מיפר כבנדרים. ד:]. הריטב"א (יח.) כתב שהואיל ואין הקש למחצה, יש להשוות נדרים לנזירות לכל דבר, לענין חלות נדר על נדר [ואולם דעת הר"ן שם וש"ך שחלוק הנדר מנזירות לענין זה, ויש טעם לחלק ביניהם]. וכן מצינו שהנזירות חלה על דבר מצוה כנדר.
- וכ"כ הראשונים (כא. והרשב"א יט.) לענין דין 'הפלאה' שקיים בנדרים כבנזירות.
- ב. לפי התנאים הסוברים 'דברה תורה כלשון בני אדם', לנדר נדר לא בא לדרשה, ואולם נזיר להזיר (שאינו כדרך הלשון) בא להדרש, לעשות ידות נזירות כנזירות. ולפי בני מערבא (כפירוש הר"ן) נזיר להזיר מלמד שהנזירות חלה על נזירות ואילו דין ידות נדרש מכלל היצא מפיו יעשה.
- ולדעת מי שאינו סובר 'דברה תורה כלשון בני אדם', לנדר נדר נדרש לעשות ידות נדרים כנדרים. נזיר להזיר – מלמד שהנזירות חלה על נזירות. [ואילו התנא הקודם, אם סובר שהנזירות חלה על נזירות, דורש זאת משינוי 'ליזור' – להזיר].